

REFERAT Børneudvalget_2018-21 d. 26-11-2018

Mødedato Mandag d. 26. november 2018 kl. 21:05

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser fra udvalgsformand, udvalgsmedlemmer og forvaltning.....	3
Brugertilfredshedsundersøgelse i sundhedsplejen.....	4
Børneudvalgets handleplaner for 2019 til Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik.....	6
Høring af Integrationspolitik 2019-2022.....	11
Orientering om ny normeringsstatistik på dagtilbudsområdet.....	15
3. forventede regnskab 2018.....	17
Lukket.....	27

Punkt 157: Meddelelser fra udvalgsformand, udvalgsmedlemmer og forvaltning

00.22.04-G01-1-18

Punkt 158: Brugertilfredshedsundersøgelse i sundhedsplejen

00.15.00-A26-1-18

Resume

Frederiksberg Kommune gennemfører i overensstemmelse med aftalen mellem Regeringen og KL brugertilfredshedsundersøgelser på de store borgerrettede serviceområder en gang i hver valgperiode. Brugertilfredshedsundersøgelserne suppleres med en borgerundersøgelse i hver valgperiode. I sagen beskrives fremgangsmåde, spørgeramme og tidsplan til godkendelse.

Beslutning

Børneudvalget godkendte, at der i 2019 gennemføres brugertilfredshedsundersøgelse i sundhedsplejen.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at der i 2019 gennemføres brugertilfredshedsundersøgelse i sundhedsplejen.

Sagsfremstilling

Børne- og Ungeområdet har i overensstemmelse med Regeringen og KL's anbefalinger gennemført brugertilfredshedsundersøgelser på de store velfærdsområder siden 2001:

Undersøgelse	Årstal	Respondenter	Bemærkninger
Borgerundersøgelsen	2017	1.351	KB 19.06.2017 (Sag 204).
Dagtilbud og skole	2016	2.394	BU 20.02.17 (Sag 10), UU 20.02.17 (Sag 23)
Borgerundersøgelsen	2015	1.674	KB 07.12.15 (Sag 333)
Tandplejen	2014	2.995	UU 09.03.15 (Sag 42)
Sundhedsplejen	2013	1.640	BU 05.05.14 (Sag 47), UU
Sundhedsplejens mødregrupper	2012	Interview med 24 mødre	-
Dagtilbud og skole	2012	>5.000	-
Borgerundersøgelsen	2012	1.407	-
Skoler	2008	1.000	-
Borgerundersøgelsen	2008	1.360	-
Tandplejen	2007	300	-
Dagtilbud	2007	2.912	-
Borgerundersøgelsen	2003	1.907	-
Tandplejen	2001	4 Fokusgruppeinterview	-

I borgerundersøgelserne er omkring 10% af respondenterne brugere på det pågældende område.

Spørgerammen

På de store serviceområder har Kommunernes Landsforening (KL) udarbejdet nationale spørgerammer. For sundhedsplejen er der ikke udarbejdet en national spørgeramme. I 2013 (Undervisningsudvalget, 23. september 2013, sag 115) var spørgerammen bygget op omkring sundhedsplejens 11 standardbesøg/samtaler. For hvert besøg/samtale spørges til emner der har været drøftet og brugerens vurdering af emnets vigtighed. Emnerne fremgår af sundhedsplejens kvalitetsstandarder. Erfaringerne viste, at spørgerammen på den måde blev for kompleks, at besvarelser til nogle af

besøgene blev relativt få og brugerne ikke kunne adskille indholdet af de enkelte besøg. Spørgerammen er derfor forenklet.

I tilknytning til brugertilfredshedsundersøgelsen i 2013 udarbejdede en specialestuderende et frafaldsstudie (Børneudvalget, 27. oktober 2014, sag 102). Erfaringerne herfra anvendes i tilrettelæggelsen af dataindsamlingen. Hvor det er foreneligt med det forenklede koncept, er svarkategorierne fra 2013 videreført, så der etableres et sammenligningsgrundlag.

Alle sundhedsplejersker har på en workshop den 5. september 2018 givet input til spørgerammen, ligesom der er set på undersøgelser gennemført af sundhedsplejen i andre kommuner. Spørgeskemaet er på dansk.

Spørgerammen er opbygget så den beskriver den overordnede tilfredshed med sundhedsplejen, spørgsmål der knytter sig til indsatser før fødslen, til småbørnssundhedsplejen, spørgsmål der knytter sig til skolesundhedsplejen og et åbent felt. En række spørgsmål er kontekstafhængige og stilles kun betinget af respondentens besvarelse i andre spørgsmål.

Dataindsamling

Brugertilfredshedsundersøgelsen gennemføres med brug af SurveyXact der bruges som Frederiksberg Kommunes fælles survey-værktøj. Dataindsamlingen vil blive tilrettelagt i overensstemmelse med ligebehandlingsloven, således at begge forældre får mulighed for at svare. Besvarelsene er anonyme, således at identifikation af respondenter til den enkelte besvarelse ikke systemteknisk er mulig, efter at besvarelsen er færdiggjort. Brev med opfordring til at besvare undersøgelsen og link til spørgeskemaet sendes til borgerens e-boks.

Tidsplan

26. november 2018 Udvalgte(ne) godkender spørgerammen

7. januar 2019 Dataindsamling påbegyndes

21. januar 2019 1. erindring udsendes til respondenter der ikke har svaret

28. januar 2019 2. erindring udsendes til respondenter der ikke har svaret

1. februar 2019 Der lukkes for yderligere besvarelser

Februar 2019 Analyse af besvarelser

4. marts 2019 Udvalg drøfter foreløbige resultater

Økonomi

Udgifterne til undersøgelsen afholdes inden for Sundhedsplejens budget.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Bilag

Spørgeskema sundhedsplejen

Punkt 159: Børneudvalgets handleplaner for 2019 til Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik

29.00.00-P22-1-18

Resume

Kommunalbestyrelsen tiltrådte den 12. november 2018 (sag nr. 256) Sundhedspolitik for Frederiksberg Kommune med tilhørende plan for implementering og opfølgning på Sundhedspolitik 2019-2022. Børneudvalget handleplaner omfatter tre indsatsområder, 1) Flere børn og unge skal være fysisk aktive, 2) Bedre dækning i forhold til børnevaccinationsprogrammet og 3) Færre børn og unge skal udsættes for passiv rygning. Indsatsområderne er udvalgt på baggrund af den viden om børn- og unges sundhed som tilvejebringes gennem de seneste ind- og udskolingsundersøgelser som blev behandlet i Børneudvalgets møde 17. september 2018 (Sag 119), den seneste Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2017 som er offentliggjort i 2018 samt viden fra arbejdet i praksisfeltet.

Beslutning

Børneudvalget godkendte, forslag til Børneudvalgets handleplaner for 2019 til Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik.

Udvalget bad om at få forelagt en sag vedr. Sundhedsplejens muligheder for at give vaccination.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at Børneudvalgets handleplaner 2019 til Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik godkendes

Sagsfremstilling

Den 12. november 2018 vedtog Kommunalbestyrelsen Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik 2019-2022 (sag 256) med tilhørende plan for implementering og opfølgning på Sndhedspolitik 2019-2022. Planen for implementering beskriver blandt andet, at hvert fagudvalg vedtager en årlig handleplan for, hvordan Frederiksberg Kommunes sundhedspolitik skal implementeres.

I denne sag forelægges Børneudvalgets tre handleplaner 2019. En oversigt over indsatserne i Børneudvalgets handleplaner fremgår af nedenstående tabel.

Udvalg	Indsats navn	Indsatsområde	Beskrivelse af indsatsen
BU og UU	Flere børn og unge skal være fysisk aktive	Børn og unges sundhed	<p>Vi vil gøre fysisk aktivitet til en integreret del af kerneydelsen i institutionerne på børne- og ungeområdet. Konkret vil vi iværksætte fem tiltag:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi gennemfører pilotprojektet ”Familieleg” i dagtilbud inden for rammerne af partnerskabet Bevæg dig for livet 2. Vi arbejder på at flere børn og unge bliver selvtransporterende til daginstitution og skole, gennem uddannelse af cykelpædagoger i daginstitutionerne 3. Vi gør, inden for rammerne af Åben Skole samarbejde mellem skole og

idrætsforeningerne
obligatorisk som en del
af den obligatoriske
matrix for skolerne

4. Vi undersøger om flere
dagtilbud, skoler og
klubber kan certificeres
som idrætsinstitutioner
under DGI
5. Vi indretter de fysiske
rammer, så de indbyder
til fysisk aktivitet

Regeringen præsenterede i
september 2018 en plan, der
skal reducere antallet af timer
til understøttende
undervisning og afkorte
skoledagen. Det kan påvirke
rammebetingelserne for Åben
Skole samarbejdet med
idrætsforeningerne.

I 2018 er kunstgræsbanerne
ved fire skoler opgraderet og
der er etableret belysning på
alle baner. Det skal øge
anvendeligheden. I Budget
2019 er fastlagt en målsætning
om sunde børn i gode
bygninger som indebærer at
bygningsmassen på både
dagtilbuds- og skoleområdet
gennemgås. Mulighederne for
fysisk aktivitet kan indgå i
denne vurdering.

BU og SFU	Bedre dækning i forhold til børnevaccinationsprogrammet	Børn- og unges sundhed
--------------	--	------------------------------

Vi vil gennem dialog med
forældre, Sundhedsstyrelsen,
Statens Seruminstitut,
Regionen og praksissektoren
motivere til, at børn og unge
på Frederiksberg følger det
nationale
børnevaccinationsprogram så
vaccinationsdækningen
nærmer sig
landsgennemsnittet.
Konkret vil vi iværksætte fire
tiltag:

1. Sundhedsplejen drøfter
vaccinationsdækning
ved indskolings samtalen
i 0. klasse, hvor børn
der er fyldt fem år og
følger det Nationale
Vaccinationsprogram
skal være vaccineret

- mod difteri, stivkrampe, kighoste, polio og MFR
2. Sundhedsplejen sender et brev til alle elever i 6. klasse, hvor de opfordrer til, at børn- og unge på Frederiksberg vaccineres med HPV-vaccinen
  3. Ved den individuelle sundhedssamtale i 7. klasse sætter Sundhedsplejen fokus på elevens status i forhold til vaccinationsprogrammet
  4. Ved udskolingsamtalen i 9. klasse drøfter lærer og unge lægen vaccinationsstatus hos den unge. Hvis den unge pige ikke er vaccineret mod HPV informeres hun om vaccinen og der sendes mail til forældre om fordele ved HPV-vaccination og opfordring til deres datter vaccineres.

Tiltagene sigter på, at udnytte den relation der skabes mellem forældrene og sundhedsplejen allerede fra fødslen til at skabe en bedre vaccinationsdækning.

Tiltagene sker inden for den lovfastede arbejdsdeling mellem Sundhedsstyrelsen, Statens Seruminstitut, Regionen og praksissektoren der betyder, at kommunerne alene har generelle sundhedsforebyggende opgaver, der falder ind under Sundhedslovens § 120, som fastlægger, at "Kommunalbestyrelsen bidrager til at sikre børn og unge en sund opvækst og skabe gode forudsætninger for en sund voksentilværelse".

Den personlige dialog suppleres med en styrket generel information på SkoleIntra, hjemmeside m.v.

Sundhedsministeren at fremsætte forslag om ændring af sundhedsloven for at opnå bedre digitalt samarbejde i sundhedsvæsenet og påmindelser til forældre vedrørende børnevaccination . Sundhedsplejen arbejder sammen med NOVAX som leverer Sundhedsplejens system på, at oplysninger fra det Nationale Vaccinationsregister kan blive tilgængelige i børnenes journal. Leverandøren oplyser at det tidligst kan ske i løbet af 2019. Derved skabes et bedre grundlag for Sundhedsplejens rådgivning og opsøgende indsats.

Vi vil gennem dialog med forældre og et systematisk henvisningssamarbejde til fleksible rygestoptilbud reducere antallet af børn der udsættes for passiv rygning. Konkret vil vi iværksætte tre tiltag:

1. Sundhedsplejen har gennem samtaler efter fødslen fokus på at fastholde mødre i rygestop efter fødslen
2. Sundhedsplejen samarbejder med Sundhedscentret om henvisning til fleksible rygestoptilbud af høj kvalitet
3. Sundhedsplejen sætter i indskolingssamtalen fokus på rygning og mulighederne for rygestop i hjem hvor børn udsættes for passiv rygning

Herudover indgår Børne- og Ungeområdet i arbejdet med udmøntning af ”Aftale om Frederiks-berg Kommunes budget 2019-2022” indsatser for en røgfri generation. Indsatser til udmøntning af aftalen forventes behandlet i Kommunalbestyrelsen i 2019.

BU og SFU

Færre børn og unge skal udsættes for passiv rygning

Børn- og unges sundhed

Handleplanerne anvender evidensbaserede metoder eller best practice og alle prioriterede handlinger i sundhedspolitikken resulterer i indsatser i en eller flere handleplaner i perioden 2019-2022. Børneudvalgets handleplan kan kobles til faglige anbefalinger – i høj grad fra Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker. Ligeledes støtter indsatserne i handleplanen op om 5 af de 26 prioriterede handlinger i Sundhedspolitik 2019-2022.

Samlet set inkluderer Børneudvalgets handleplaner 12 tiltag. Handleplanerne fokuserer på nye indsatser; indsatser på tværs af flere udvalg samt indsatser, der er udover almindelig drift. Hermed omhandler handleplanerne ikke alle de øvrige sundhedsfremmende og forebyggende tiltag i Frederiksberg Kommune – selvom disse samlet set har afgørende betydning for, at Frederiksberg er en sund by at leve i.

Tandplejen vil i 2019 arbejde med handleplanen "Flere børn og unge skal have et tandsæt uden erosioner når de forlader tandplejen" som er forankret i Sundheds- og forebyggelsesudvalget.

Tidsplan 2018-2019:

26. november 2018	Handleplaner for ny sundhedspolitik behandles i alle fagudvalg
Ultimo 2018 / primo 2019	Alle fagudvalgs handleplaner forelægges SFU
November 2019	Evaluering af Handleplaner for 2019 samt nye handleplaner for 2020 behandles i alle fagudvalg
Ultimo 2019 / primo 2020	Årlig status på implementering af Sundhedspolitik 2019-2022 samt alle fagudvalgs handleplaner forelægges SFU

Økonomi

Sagens har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Børneudvalget

Bilag

Bilag 1 BU Handleplan 2019 Sundhedspolitik

Punkt 160: Høring af Integrationspolitik 2019-2022

15.40.00-P22-1-18

Resume

Frederiksberg Kommunes nuværende integrationspolitik er gældende for perioden 2015-2018. Socialudvalget behandlede den 19. november 2018 (pkt. 120) udkast til ny Integrationspolitik 2019-2022 med henblik på høring i Integrationsrådet, Udsatterrådet, Handicaprådet, Ældrerådet samt i øvrige fagudvalg. Med nærværende sag forelægges udkast til Integrationspolitik 2019-2022 til høring.

Beslutning

Børneudvalget drøftede udkast til ny Integrationspolitik 2019-2022. Udvalget havde ingen bemærkninger.

Indstilling

Socialudvalget indstiller, at udvalget drøfter udkast til ny Integrationspolitik 2019-2022 med henblik på fremsendelse af høringssvar til behandling i Socialudvalget den 14. januar 2019.

Sagsfremstilling

Socialudvalget besluttede den 19. november 2018 (pkt. 120) at sende udkast til ny Integrationspolitik 2019-2022 i høring i Integrationsrådet, Udsatterrådet, Handicaprådet, Ældrerådet samt i øvrige fagudvalg, og at endeligt udkast til politikken efter høring forelægges til godkendelse i Socialudvalget den 14. januar 2019.

Proces for udviklingen af ny Integrationspolitik 2019-2022 og handleplan 2019

Den nye Integrationspolitik 2019-2022 (bilag 1) er udviklet med afsæt i erfaringsopsamlingen fra den nuværende Integrationspolitik 2015-2018 (godkendt af Kommunalbestyrelsen den 20. april 2015, sag 103), udmøntningen af denne, nye tendenser samt ny viden på integrationsområdet. Erfaringsopsamlingen er sket gennem fokusgruppeinterviews med Integrationsrådet og den tværgående projektgruppe i kommunen samt en gennemgang af indsatserne i handleplanerne for 2016-2018. Hovedpointerne fra erfaringsopsamlingen blev forelagt Socialudvalget i forbindelse med sag om proces for udvikling af ny integrationspolitik (den 30. april 2018, sag 55).

I Budget 2018 var alle partierne enige om udarbejdelse af en tværgående, databaseret integrationspolitisk redegørelse i regi af Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget. Den integrationspolitiske redegørelse blev godkendt af Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget den 17. september 2018 (sag 63). Sagen blev den 24. september 2018 drøftet i alle fagudvalg (Bolig- og Ejendomsudvalget den 29. oktober 2018) og lå til grund for en fælles drøftelse i relevante udvalg den 5. november 2018. Udvalgenes bemærkninger og bemærkninger fra den fælles drøftelse indgår ligeledes i udviklingen af den nye integrationspolitik.

Den integrationspolitiske redegørelse er desuden blevet sendt til orientering i Integrationsrådet, og i forbindelse med rådets drøftelse af redegørelsen, blev rådet inviteret til at komme med input til den nye Integrationspolitik 2019-2022.

Der har derudover været afholdt en tværgående workshop for Integrationsrådet og forvaltningen den 18. september 2018 med henblik på at komme med input til integrationspolitikken.

Hovedpointerne fra processen i forhold til en ny Integrationspolitik 2019-2022, er:

- En mere håndgribelig og operationaliserbar politik
- Fokus på beskæftigelse og uddannelse som vejen til integration med alt andet, der understøtter denne proces
- Være præcis på målgruppen
- Konkretisering af målsætningerne
- Huske grupper udenfor arbejdsmarkedet (børn, ældre mm.)
- Integration/inklusion er en tovejsproces
- Fokus på, hvilke aktører der kan understøtte integration

Hovedpointerne fra drøftelserne er indarbejdet i den nye Integrationspolitik for 2019-2022 og vil ligeledes indgå i det kommende arbejde med handleplan 2019.

Indhold og fokus i ny Integrationspolitik 2019-2022

Frederiksbergs nye integrationspolitik fortsætter i samme hovedspor, som blev lagt i den forrige politik. Integrationspolitikken står på Frederiksbergstrategien og dens værdigrundlag om livskvalitet i hverdagen, plads til alle og muligheden for at være en del af fællesskabet og skal ses i sammenhæng med Frederiksberg Kommunes andre politikker, herunder strategien for socialt bæredygtig by. Integrationspolitikken præciserer de forhold, der er for borgere med anden etnisk baggrund end dansk, som har brug for særlig opmærksomhed for at kunne deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

Integrationspolitikken understøtter FN's verdensmål om at gøre en indsats for øget social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed. Det gælder særligt mål om lighed i sundhed, trivsel i byerne, social mobilitet, uddannelse, et godt fritidsliv, lighed mellem kønnene og social retfærdighed.

Politikken bygger på grundprincipperne om mangfoldighed, inklusion og tilgængelighed med afsæt i et ressourceperspektiv. Formålet med politikken er at understøtte målgruppen til at navigere i samfundet med henblik på, at alle borgere udnytter deres egne evner og mestrer eget liv på egne livsbetingelser. Målsætningerne for integrationspolitik 2019-2022 er, at flere borgere med anden etnisk baggrund end dansk;

- Er aktive på arbejdsmarkedet
- Gennemfører en ungdoms- og videreuddannelse
- Har et sundt liv
- Er aktive medborgere
- Socialt bæredygtig by - sammenhængende lokalområder

For hver målsætning er der en række sigt punkter, der sætter retningen og ambitionen for den enkelte målsætning.

Indholdsmæssigt følger politikken samme overordnede struktur som den forrige politik:

1. En kort introduktion til retningen for integrationspolitikken,
2. En kort målgruppe- og formålsbeskrivelse
3. Integrationspolitikken grundprincipper
4. Målsætninger og sigt punkter
5. Veje til målene gennem et ressourceperspektiv

I forhold til teksten, er der sket en revidering og en præcisering på baggrund af input fra den forudgående proces, herunder input fra udvalgenes behandling af den integrationspolitiske redegørelse den 24. september 2018 (Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget den 17. september og Bolig- og Ejendomsudvalget den 29. oktober) samt fælles drøftelse i relevante udvalg den 5. november 2018. På denne baggrund er der en præcisering af, at beskæftigelse og uddannelse er omdrejningspunktet i politikken, og at der er mange veje til at understøtte dette. Politikken omhandler også borgere, der er uden for arbejdsmarkedet, fx børn og ældre.

Implementering af integrationspolitikken - rammerne for handleplaner og integrationspulje

I forbindelse med, at Socialudvalget den 30. april 2018 (pkt. 55) godkendte proces for udvikling af ny Integrationspolitik 2019-2022, blev det besluttet, at der udarbejdes årlige handleplaner til den nye politik for hvert af årene 2019-2022.

Socialudvalget er ansvarlig for den årlige fordeling af Integrationspuljen, der fordeles i forbindelse med udvalgets endelige behandling af handleplanen til integrationspolitikken. Integrationspuljen er i 2018 på 1,710 mio.kr. og fordelingskriterierne for integrationspuljen blev fastlagt på Socialudvalgets møde den 28. april 2014 (sag nr. 36).

I processen for udviklingen af integrationspolitikken er arbejdet med handleplaner og fordelingen af integrationspuljen også blevet drøftet med følgende hovedpointer:

- Arbejdet med årlige handleplaner har fungeret godt, men der kan med fordel gives mulighed for, at indsatser kan være flerårige (dette har været praksis for en lang række af indsatserne)
- Der er tilfredshed med det tværfaglige fokus og processen kan blive styrket ved at fokusere på færre temaer
- Integrationspuljen har været afgørende for udviklingen og gennemførelsen af integrationsindsatserne i handleplanerne

Med udkastet til den nye integrationspolitik 2019-2022 er der lagt op til et stærkere fokus, nemlig målet om uddannelse og beskæftigelse. På baggrund af ovenstående foreslås det, at implementeringen af Integrationspolitik 2019-2022 - det mangfoldige Frederiksberg, sker med en årlig revidering af handleplanen og med mulighed for flerårige projekter, herunder i forhold til fordelingen af integrationspuljen, under forudsætning af integrationspuljen i overslagsårene.

Der vil desuden være opmærksomhed på implementeringen af integrationspolitikken i kommunens øvrige aktiviteter, herunder fordelingen af støttemidler til fx kultur- og foreningslivet.

Fordelingskriterierne for integrationspuljen foreslås på baggrund af ovenstående præciseret: Integrationspuljen fordeles til indsatser, der understøtter implementeringen af integrationspolitikken på tværs af forvaltningsområder og aktører udover den ordinære drift, og som ikke kan finde finansiering andre steder. Der vil i fordelingen blive lagt vægt på en bæredygtig forankringsstrategi.

Integrationspolitikken er formuleret som en overordnet politik med overordnede målsætninger og sigt punkter. I handleplanen vil der for de enkelte indsatser blive formuleret specifikke mål, der vil ligge til grund for en årlig evaluering med henblik på videns- og erfaringsopsamling til kvalificering og udvikling af driftsindsatser og kommende handleplaner.

Den videre proces

Proces for høring og endelig godkendelse af den nye Integrationspolitik 2019-2022 - det mangfoldige Frederiksberg samt Handleplan 2019 for Integrationspolitikken 2019-2022 fremgår af nedenstående oversigt.

Dato	Proces for politik	Proces for handleplan og fordeling af integrationspuljen
19. november 2018	Godkendelse af udkast til Integrationspolitik 2019-2022 mhp høring i øvrige fagudvalg samt Integrationsrådet, Udsatterrådet, Ældrerådet og Handicaprådet	
26. november 2018	Høring af udkast til politik i øvrige fagudvalg og Integrationsrådet, Udsatterrådet, Handicaprådet og Ældrerådet	
14. januar 2019	Høringssvar og revideret politik i Socialudvalget	Udkast til handleplan 2019 i relevante fagudvalg
21. januar 2019	Integrationspolitik i Magistraten	Høring af handleplan 2019 i Integrationsrådet om fordeling af integrationspuljen
28. januar 2019	Integrationspolitik i Kommunalbestyrelsen	
4. februar 2019		Udkast til handleplan 2019 og fordeling af integrationspuljen i Socialudvalget
11. februar 2019		Orientering om handleplan 2019 i relevante fagudvalg

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Høring i alle fagudvalg (undtagen Socialudvalget) den 26. november 2018.

Bilag

Bilag 1 - Udkast til integrationspolitik 2019-2022

Punkt 161: Orientering om ny normeringsstatistik på dagtilbudsområdet

28.00.00-I02-2-16

Resume

Danmarks Statistik har offentliggjort normeringsstatistik for dagtilbud for 2017 for alle landets kommuner. Med denne sag orienteres om normeringsstatistikken for hele landet og Frederiksberg Kommune i årene 2015 til 2017.

Beslutning

Udsat efter drøftelse.

Udvalget bad om supplerende at få en oversigt over sociale normeringer og særlig-formåls pladser i Frederiksberg Kommune.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Danmarks Statistik har den 28. september 2018 offentliggjort en normeringsstatistik for daginstitutioner for 2017 med alle landets kommuner. Normeringsstatistikken dækker også årene 2015 og 2016, men indeholder ikke alle kommuner i disse år.

Forvaltningen orienterede første gang Børneudvalget om Danmarks Statistiks nye normeringsstatistik den 19. september 2016. Da normeringsstatistikken første gang blev offentliggjort i 2016, var statistikken behæftet med så mange fejl, at Danmarks Statistik valgte at lukke statistikken igen. Efterfølgende er der i 2015 og 2016 offentliggjort en normeringsstatistik for en delmængde af landets kommuner. Først i 2017 er alle kommuner med i statistikken, og 2017 er dermed også det eneste år, hvor der er beregnet et tal for hele landet.

Opgørelsen af normering viser det faktiske antal fuldtidsindskrevne børn i forhold til det faktiske antal fuldtidsansatte beskæftigede med pædagogisk arbejde for kommunale og selvejende daginstitutioner. Opgørelsen er en helårstælling, hvilket betyder, at antallet af børn og personale opgøres for et helt år. I opgørelsen af personale indgår alene personale, som passer børn, dvs. dagplejere, pædagoger, pædagogmedhjælpere og ledere i daginstitutioner.

Der er en række faktorer, som påvirker de enkelte kommuners normeringsstatistik, og som kan give anledning til variationer kommunerne imellem:

- Variationer kommunerne imellem i daginstitutionernes åbningstider vil påvirke normeringsstatistikken. I kommuner med længere åbningstider vil der, alt andet lige, være behov for mere personale til det samme antal børn, end i kommuner, med kortere åbningstid.
- Andelen af sårbare børn i en kommune kan være medvirkende til, at nogle kommuner vælger at tildele ekstra ressourcer til området og dermed en generelt højere normering i dagtilbud. Nogle af de kommuner, der ligger i Frederiksberg Kommunes nærområde har en højere andel af sårbare børn end Frederiksberg, hvilket kan være en medvirkende årsag til forskelle i den opgjorte normering.

Nedenfor ses henholdsvis normeringsstatistikken for Frederiksberg Kommune i årene 2015-2017 og normeringsstatistikken for hele landet i 2017.

Normeringsstatistik: antal børn pr. voksen	Frederiksberg			Hele landet
	2015	2016	2017	2017
Dagpleje	2,2	2,5	2,7	3,4

Daginstitution 0-2 år	3,4	3,3	3,3	3,1
Daginstitution 3-5 år	6,9	6,6	6,7	6,2

I dagplejen, Frederiksberg Kommune, er der sket en stigning i antallet af børn pr. voksen i perioden 2015 til 2017. Det skyldes, at der tidligere har været ledig kapacitet i dagplejen, som nu er tilpasset den faktiske aktivitet.

I daginstitutionerne, Frederiksberg Kommune, er der en ændring i antallet af børn pr. voksen fra 2016 til 2017. Denne skyldes variationer i regnskabstal, uanset at budgettet ikke er ændret mellem de to år.

Normeringsstatistikken for samtlige kommuner fremgår af bilag 1 til 3 for henholdsvis Dagplejen, Daginstitution 0-2 år og Daginstitution 3-5 år for 2015 til 2017.

Økonomi

-

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget

Bilag

Bilag 1 Normering i dagplejen 2015 - 2017

Bilag 2 Normeringer i daginstitutioner 0-2 år

Bilag 3 Normering i daginstitutioner 3-5 år 2015-2017

Punkt 162: 3. forventede regnskab 2018

00.30.14-S00-29-17

Resume

Sagen indeholder forvaltningens tredje og sidste samlede prognose for regnskabsresultatet 2018.

Beslutning

Børneudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalget tager orienteringen vedrørende 3. forventede regnskab til efterretning.

Sagsfremstilling

Sagen indeholder forvaltningens tredje og sidste samlede prognose for Frederiksbergs regnskabsresultat 2018.

Kommunens økonomi kan deles op i driftsudgifter og indtægter på det skattefinansierede område, der tilsammen udgør kommunens strukturelle balance. Herudover indgår forventningen til kommunens anlægsudgifter, anlægsindtægter, det brugerfinansierede område som renovation og forsyning, samt øvrige finansielle poster, der sammen med driften udgør Frederiksbergs samlede økonomi.

Denne sag viser overordnet, at Frederiksberg Kommune forventer et godt regnskabsresultat i 2018, og at kommunekassen nu forventes at være 83,3 mio. kr. højere end forventningen ved indgåelsen af budget 2018. For at sikre kommunens langsigtede bæredygtighed foreslås det at bruge denne kasseopbygning på at afdrage kommunens gæld. Med et ekstraordinært gældsafdrag på 82,7 mio. kr. forventes kassen ultimo 2018 at udgøre 785 mio. kr., svarende til den oprindeligt budgetterede kassebeholdning.

Med budget 2019 er der i overslagsårene 2020 til 2022 indlagt effektiviseringspuljer på samlet 140 mio. kr. Dette er puljer, der som udgangspunkt skal udmøntes gennem et positivt regnskabsresultat på driften i de kommende år. Samtidig har Frederiksberg Kommune i de senere år oplevet, at den store tilstrømning af borgere, som byen har været vidne til siden 00erne, er aftaget. Med befolkningsprognose 2018 forventes der stadigvæk en befolkningsvækst i de kommende år, men den er aftaget i forhold til tidligere prognoser. Færre nye indbyggere betyder også færre indtægter i form af skatter og tilskud m.m., som mere end opvejer mindredrifterne til for eksempel dagpasning og skole. Derfor vil en vigende befolkningsvækst også kunne øge behovet for overskud på driften for fortsat at sikre råderum til investeringer i kommunens økonomi fremover.

Boks 1: Oversigt over 3. forventede regnskab

Mindreforbrug på servicerammen Der er på tværs af udvalg indmeldt et forventet mindreforbrug på 32,2 mio. kr. i forhold til korrigeret budget for Frederiksberg Kommune. Dette svarer til en afvigelse på 0,8 pct., og der forventes derfor ikke udfordringer i forhold til at overholde servicerammen i 2018.

Mindreforbruget kan i høj grad tilskrives forskydninger i udgifter imellem år i form af ansøgte driftsoverførsler fra 2018 til 2019 og 2020 for i alt 14,6 mio. kr. Driftsoverførsler vil sige, at budgettet flyttes til kommende budgetår. Korrigeres der for driftsoverførsler, er der et mindreforbrug på 17,6 mio. kr., hvilket svarer til en afvigelse på 0,4 %.

Mindreforbrug på overførselsudgifterne På overførselsudgifter er der samlet set indmeldt et forventet mindreforbrug på 5,1 mio. kr. Mindreforbruget dækker over både mer- og mindredrifter, hvor der er merudgifter til kommunens medfinansiering af sundhedsvæsnet samt dagpenge, og mindredrifter særligt på området for sygedagpenge.

Marginalt mindreforbrug på anlægsrammen I 2018 har Frederiksberg en negativ anlægspulje, der udgør 96,6 mio. kr. Der er med 3. forventede regnskab indmeldt forskydninger for samlet 102 mio. kr. hvilket betyder, at kommunen forventer at holde sig inden for anlægsrammen i 2018, Kommunen forventes at komme ud af året med et marginalt mindreforbrug på 5,3 mio. kr. For at sikre, at anlægsrammen udnyttes bedst muligt, foreslås det, at der fremrykkes anlægsprojekter for 7,3 mio. kr. fra 2019-21, hvilket er indregnet i ovenstående afvigelse.

Kassebeholdning Kommunens forventede kasetræk svarer til bundlinjen i regnskabsresultatet. Med 3. forventede regnskab betyder et godt driftsresultat samt mindreudgifter under finansforskydninger, at der i 2018 bliver lagt 83 mio. kr. mere i kassen end forventet, da budget 2018 blev indgået. Det foreslås derfor at benytte denne ekstraordinære kasseopbygning til at nedbringe kommunens gæld med et tilsvarende beløb. Efter det ekstraordinære gældsafdrag forventes kassen at udgøre 785 mio. kr. ultimo 2018.

1. Drift

Driftsområdet udgøres af service- og overførselsudgifterne, herunder aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsnen.

1.1 Driftsudgifter inden for servicerammen

Tabel 1: Oversigt over serviceudgifter

Serviceudgifter (mio. kr.)	Korr. budget 2018*	3. FR 2018	Udgiftsneutrale omplaceringer	Afvigelse	Tillægsbevillinger	Heraf ansøgte drifts-overførsler
01 Magistraten	695,6	671,3	-0,8	-23,5	-19,2	-5,2
02 Bolig- og Ejendomsudvalget	101,3	103,3	0,3	1,7	1,7	0,0
03 Undervisningsudvalget	794,7	795,6	0,0	0,9	-1,1	-1,1
04 Ældre- og Omsorgsudvalget	859,8	856,2	0,4	-4,1	0,2	-0,2
05 Kultur- og Fritidsudvalget	177,2	177,1	0,0	-0,1	-0,1	-1,1
06 Børneudvalget	696,3	699,5	0,0	3,2	2,6	-1,9
07 Socialudvalget	457,6	461,5	0,0	3,9	7,5	-1,7
08 By- og Miljøudvalget	116,8	104,9	0,1	-12,0	-10,0	-1,5
09 Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	14,1	13,3	0,0	-0,8	-0,7	-0,7

10 Sundheds- og forebyggelsesudvalget	79,4	78,0	0,0	-1,5	-1,5	-1,5
Korrigeret budget – samlet	3.992,8	3.960,6	0,0	-32,2	-20,6	-14,6

*Grundet teknisk forskydning af udgifter ved udmøntning af barselspuljen er korrigeret budget 0,4 mio. kr. under servicerrammen.

Note: Da datamaterialet ikke er afrundet til 100.000'er, kan der være tal, der ikke summer i tabellen.

Mindreforbrug på service

Samlet er der indmeldt mindreforbrug for 32,2 mio. kr. i 3. forventede regnskab. Heraf søges 14,6 mio. kr. driftsoverført, hvilket vil sige, at budgettet flyttes til kommende budgetår. Driftsoverførsler er således udtryk for forskydninger i budgettet, og er dermed ikke reelle mindredgifter. Korrigeres der for driftsoverførsler, forventes der et mindreforbrug på 17,6 mio. kr., svarende til en afvigelse på 0,4 pct.

Det forventes derfor ikke, at Frederiksberg Kommune får udfordringer med at overholde servicerrammen i 2018.

Korrigeres der for disse forskydninger, reduceres det forventede mindreforbrug til 14,2 mio. kr., svarende til en afvigelse på 0,4 pct. af den samlede servicerramme på 3,9 mia. kr., jf. tabel 1 nedenfor. Den beskedne afvigelse indikerer et regnskabsresultat, der er tæt på at være i balance, og vurderes derfor også at være et tilfredsstillende resultat i forhold til målsætningen både om at sikre overholdelse af og udnytte servicerrammen.

Under udvalgsafsnittene følger en gennemgang af de enkelte udvalgs afvigelser.

Udvalgsgennemgang

På Magistratens område forventes der mindredgifter for 23,5 mio. kr., hvoraf 5,2 mio. kr. søges overført til 2019.

Mindreforbruget omhandler blandt andet mindredgifter til områder som råden over vej og fogedgebyrer. Derudover er der en række mindredgifter til IT-systemer og betalinger vedrørende IT-bidrag til Udbetaling Danmark blandt andet som følge af forsinkelserne af monopolbruddet. Desuden søges 7,4 mio. kr. af usikkerhedspuljen lagt i kassen, da der udestår så kort tid af året.

På Bolig- og Ejendomsudvalgets område forventes samlet merudgifter for 1,7 mio. kr., der alle søges tillægsbevilget.

Merudgifterne kan blandt andet tilskrives ikke realiserede indtægter under bygningservice. Forvaltningen vil igangsætte en analyse af forudsætningerne for indtægtskravet med henblik på fremadrettet at kunne indhente indtægterne eller sikre, at aktiviteten tilpasses. Herudover forventes der merudgifter til energi. Bolig- og Ejendomsudvalget står for kommunens samlede energiudgifter og vil igangsætte en analyse, der skal sikre, at der er den rette incitamentsmodel for energiforbruget i Frederiksberg Kommune.

På Undervisningsudvalget forventes merforbrug på 0,9 mio. kr. og der søges om 1,1 mio. kr. driftsoverført. Merforbruget vedrører skoleområdet, hvor udgifterne på de enkelte skoler i løbet af 2018 har vist forventede merforbrug. Forvaltningen har derfor været i tæt dialog med skolerne for at sikre budgetoverholdelse, og på nuværende tidspunkt forventes der merforbrug på halvdelen af kommunens skoler. Skoleområdet følges fremadrettet tæt for at sikre budgetoverholdelse.

Under Ældre- og Omsorgsudvalget forventes mindreforbrug på 4,1 mio. kr., hvoraf mindreforbrug på 0,2 mio. kr. søges overført til 2019. Det samlede mindreforbrug omfatter både mer- og mindredgifter. Mindredgifterne relaterer sig primært til hjemmeplejen og elever. Under hjemmeplejen er der visiteret færre end forudsat i budgettet. Under elever indenfor sundhedshjælper- og sundhedsassistentuddannelserne har der ikke været den søgning, der var forudsat.

Modsatrettet er der merudgifter, der primært vedrører hjælpemidler og genoptræning. Hjælpemiddel- og genoptræningsområderne er tilført midler i budget 2019.

Kultur- og Fritidsudvalget forventer samlet mindreforbrug på 0,1 mio. kr. Der søges om at få overført 1,1 mio. kr.

Udvalget forventer mindreforbrug vedrørende leasingudgifter til Flintholm Svømmehal, da byggesagen endnu ikke er endeligt afsluttet, så svømmehallen kan overgå til leasing. Modsat er der merudgifter vedrørende Aveny T, hvor der søges om at stille en underskudsgaranti til at dække teaterets merforbrug i 2018.

Under Børneudvalget forventes der merudgifter for 3,2 mio. kr., og 1,9 mio. kr. søges overført til 2019. Merudgifterne omhandler primært nedrivning af pavilloner på Betty Nansens Allé i forbindelse med udfasningen af genhusningspavilloner samt etablering af plejeboliger på grunden. Derudover er der merforbrug under forebyggende foranstaltninger, hvor der ikke længere kan opnås refusion for en række flygtninge. Under døgninstitutioner har kommunen i 2018 haft faldende antal flygtninge på institutionen Allégaarden, hvilket også betyder færre refusionsindtægter. Kommunen er derfor ved at udfase Allégaardens tilbud til flygtninge. I samarbejde med revisionen har forvaltningen vurderet, at det vil være muligt at hente refusionsindtægter i den periode, institutionen er under udfasning, men der er endnu ikke givet endeligt tilsagn fra ministeriet. Der er på den baggrund indregnet refusionsindtægter i 3. forventede regnskab vedrørende Allégaarden for 5,1 mio. kr. Hvis de ikke indhentes, vil det forværre regnskabsresultatet tilsvarende.

Under Socialudvalget forventes der netto merudgifter for 3,9 mio. kr., der består af mer- og mindreforbrug. Af mindreforbrugene søges 1,7 mio. kr. overført til 2019. Socialudvalget søger samtlige deres merforbrug tillægsbevilget, hvorimod de ikke søger deres mindredgifter på de decentrale sociale institutioner tillægsbevilget, da de har automatisk overførselsadgang i overførselssagen. Merforbruget under Socialudvalget kan primært henføres til særligt tilrettelagt uddannelse (STU) og misbrugsbehandling. Forvaltningen vil frem imod 1. forventede regnskab 2019 analysere årsager og handlemuligheder i forhold til køb af misbrugsbehandlingstilbud.

På By- og Miljøudvalgets område forventes mindredgifter for 12,0 mio. kr., hvoraf 1,5 mio. kr. søges driftsoverført. Mindreforbruget udgøres primært af merindtægter fra parkering, hvor der både er merindtægter fra salg af parkeringslicenser og -billetter og de afgifter, der opkræves ved parkering uden gyldig billet. Parkeringsindtægter fra licenser og billetter indgår i udligningssystemet, og merindtægterne i 2018 bliver derfor delvist modregnet i midtvejsreguleringen af bloktilskuddet i 2019. Pengene lægges derfor kassen med denne sag. Desuden er der mindreforbrug vedrørende kommunalisering af private fællesveje, hvor der er kommunaliseret færre veje end forudsat i budgettet. Vejene forventes kommunaliseret i 2019.

Under Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget forventes mindredgifter for 0,8 mio. kr., hvoraf 0,7 mio. kr. søges overført til 2020. Mindreforbruget vedrører primært en særskilt ungeindsats, hvor der i budget 2018 blev bevilget midler i 2018 og 2019. Grundet ny lovgivning kommer indsatserne også til at strække sig ind i 2020.

Under Sundheds- og Forebyggelsesudvalget forventes mindredgifter på 1,5 mio. kr. vedrørende børnetandplejen samt en særlig astmaindsats. Midlerne søges overført til 2019 og 2020.

1.2 Særlige fokusområder under service

De specialiserede områder

For at sikre, at specialområderne ikke vokser på bekostning af normalområderne, har Frederiksberg en målsætning om, at de specialiserede områder ikke må udgøre over 17,8 % af servicerammen. Dette svarer til niveauet i 2008, hvor den nuværende arbejdsdeling mellem kommunerne og regionerne blev fastlagt. Inden 3. forventede regnskab udgør budgettet til de specialiserede områder 17,7 % af servicerammen. Med 3. forventede regnskab søges der tillægsbevillinger for i alt 5,7 mio. kr. i 2018.

Tabel 2: Ansøgte tillægsbevillinger på de specialiserede områder

Udvalg	Aktivitet	Ansøgt tillægsbevilling mio. kr.
Socialudvalget	Udsatte voksne og handicappede	3,2
Børneudvalget	Børn og unge med særlige behov	1,9
Undervisningsudvalget	Specialundervisning	0,7
I alt		5,7

Godkendes tillægsbevillingerne, vil de specialiserede områder udgøre 17,8 % af servicerammen, og kommunen vil derfor være på niveau med kommunens målsætning.

Status på usikkerhedspuljen

Inden 3. forventede regnskab udgjorde usikkerhedspuljen 9,0 mio. kr.

Som en del af den tekniske udmøntning af 3. forventede regnskab opdateres pris- og lønfremskrivningen af to udliciterede private institutioner under Ældre- og Omsorgsudvalget. Dette tilfører usikkerhedspuljen 0,4 mio. kr. Grundet det fremskredne tidspunkt på året søges usikkerhedspuljen reduceret til at udgøre 2 mio. kr. hvorved der søges tillægsbevillet 7,4 mio. kr. og lægges i kassen. De 2 mio. kr. skal dække uforudsete udgifter og eventuelle merudgifter til vintertjenesten.

Driftsoverførsler fra 2018 til 2019 og 2020

I 3. forventede regnskab søges der driftsoverførsler for samlet 14,6 mio. kr., hvoraf 11,2 mio. kr. søges overført til 2019 og 3,4 mio. kr. søges overført til 2020. De ansøgte driftsoverførsler lægges i kassen i 2018. Frederiksberg er underlagt at holde den vedtagne serviceramme og kan derfor som udgangspunkt ikke øge udgifterne i 2019. Alle overførsler søges derfor tillægsbevillet med modpost på usikkerhedspuljen i 2019 og 2020, således at budgettet ikke overstiger servicerammen.

Omprioritering af udgifter fra By- og Miljøudvalget til Magistraten

Der er stigende efterspørgsel på opgaveløsning inden for miljøområdet, og det er ikke muligt at imødekomme efterspørgslen med de nuværende ressourcer. By- og Miljøområdet vurderer, at det er muligt at omprioritere ressourcer til opgaven inden for By- og Miljøområdet ved at omprioritere et årsværk fra parkeringsområdet til miljøområdet. Konteringsreglerne tilsiger, at årsværket på miljøområdet skal fordeles med halvdelen til administration (Magistraten) og halvdelen på fagudvalget (By- og Miljøudvalget). Omprioriteringen af årsværket vil derfor medføre øgede administrationsomkostninger svarende til, at administrationsudgifterne i Frederiksberg stiger med 0,3 mio. kr.

1.3. Overførselsudgifter

Tabel 3: Oversigt over overførselsudgifter

Overførselsudgifter (mio. kr.)	Korr. budget	3. FR 2018	Afvigelse 2018	Foreslåede tillægs-	Afvigelse efter tillægs-
--------------------------------	--------------	------------	----------------	---------------------	--------------------------

	2018			bevillinger	bevillinger
01 Magistraten	22,2	22,2	0,0	0,0	0,0
02 Bolig- og Ejendomsudvalget	-6,7	-7,7	-1,0	-1,0	0,0
04 Ældre- og Omsorgsudvalget	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0
06 Børneudvalget	4,0	2,8	-1,2	-1,2	0,0
07 Socialudvalget	-2,9	-8,3	-5,4	-5,4	0,0
09 Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	1.062,7	1.058,2	-4,5	-1,3	-3,2
10 Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	426,1	433,1	7,0	7,0	0,0
Heraf aktivitetsbestemt medfinansiering	426,1	433,1	7,0	7,0	0,0
Samlet	1.507,2	1.502,0	-5,1	-1,9	-3,2

Under overførselsudgifter forventes der samlet set et mindreforbrug på 5,1 mio. kr., hvoraf 1,9 mio. kr. søges tillægsbevillet og lagt i kassen. Dette er en forbedring på 31,7 mio. kr. fra 2. forventede regnskab, hvor der blev forventet merudgifter for samlet 26,6 mio. kr. under overførsler. De største ændringer findes i et lavere forventet merforbrug under aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet samt af en nedadgående tendens til færre sygedagpengemodtagere, der er fortsat i 2018. Derudover har der været et mindre fald i enhedsprisen per dagpengemodtagere, hvilket betyder, at merudgifterne til dagpengemodtagere ikke er så høje som forventet ved 2. forventede regnskab.

I forbindelse med Økonomiaftalen for 2019 mellem KL og Regeringen blev kommuners overførselsudgifter i 2018 midtvejsreguleret som følge af, at kommunerne samlet havde lavere overførselsudgifter end forventet. Reguleringen betød, at Frederiksberg Kommunes indtægter blev sænket med 50 mio. kr., hvilket blev finansieret med et kassetræk. Det forventede mindreforbrug under overførsler i 3. forventede regnskab skal derfor ses i sammenhæng med midtvejsreguleringen.

Udvalgsgennemgang

Under Bolig- og Ejendomsudvalget forventes mindreudgifter på 1,0 mio. kr., der søges tillægsbevillet. Kommunen afbetaler hvert år på lån vedrørende ydelsesstøtte til byfornyelse. Grundet den lave rente er kommunens betalinger lavere end forventet.

På Børneudvalgets område forventes der et samlet mindreforbrug på 1,2 mio. kr., der søges tillægsbevillet.

Mindreforbruget dækker merindtægter på vedrørende særligt dyre enkeltsager.

Under Socialudvalget forventes mindreforbrug på 5,4 mio. kr., der søges tillægsbevillet. Mindreudgifterne omhandler kommunens pligt til at dække de merudgifter, en borger måtte have som følge af nedsat funktionsevne.

Under Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets område forventes der samlet set mindreudgifter for 4,5 mio. kr. Mindreforbruget dækker over merforbrug til ressourceforløbsydelse og dagpenge til forsikrede ledige samt forventede mindreforbrug primært vedrørende beskæftigelsesordninger og udgifter til sygedagpenge. Samlet er forventningen forbedret med 16,1 mio. kr. fra 2. forventede regnskab, hvor der blev forventet merforbrug på 11,6 mio. kr.

Under Sundheds- og Forebyggelsesudvalget forventes et merforbrug vedrørende aktivitetsbestemt medfinansiering på 7 mio. kr. Årsagen er, at der er kommet en samlet efterregulering af området, der er større end forventet. Forventningen er en forbedring på 8 mio. kr. fra indmeldingen til 2. forventede regnskab.

2. Anlæg

2.1 Marginalt mindreforbrug på anlægsrammen

Den negative anlægspulje udgør på nuværende tidspunkt 96,6 mio. kr., og der er indmeldt forskydninger på anlægsområdet for samlet 101,8 mio. kr. Frederiksberg forventer dermed at komme ud af 2018 med et marginalt mindreforbrug på 5,3 mio. kr. på anlæg. Det betyder, at Frederiksberg forventer at kunne overholde anlægsrammen i 2018 og endnu engang bidrage til, at kommunerne samlet overholder Økonomiaftalen.

Under udarbejdelsen af 3. forventede regnskab har indmeldingerne vist, at der er luft på anlægsrammen i 2018. For at sikre den bedst mulige udnyttelse af rammen, er anlægsplanen for budget 2019 gennemgået for projekter, det er muligt at sætte i gang allerede nu. Der er fundet fem konkrete projekter, hvor det er muligt at igangsætte eller øge aktiviteten allerede i 2018. På projekterne etablering af klimasikring og kunstgræsbaner på Jens Jessensvej samt områdefornyelse i Søndermarkskvarteret er fremdriften så god, at det er muligt at øge aktiviteten i 2018. Af nye projekter er det muligt at

investere i sikringsbokse, der understøtter effektiviseringsforslaget, optimering af tyverialarmservice og vægterforbrug, ligesom det forslås at igangsætte udarbejdelsen af kapacitetsmæssige helhedsplaner for kommunens skybrudsvand. Sidst kan udgifter forbundet til aftalen omkring FB klubhus falde i år. Samlet er det muligt at fremrykke 7,25 mio. kr. fra 2019-2021 til 2018. For at sikre udnyttelse af anlægsrammen indstilles det, at disse projekter fremrykkes. Fremrykningen er indregnet i den forventede afvigelse på 5,3 mio. kr. beskrevet ovenfor.

For, at det er muligt at igangsætte anlægsprojekterne nu, kræver det, at Kommunalbestyrelsen godkender projektindholdet, og giver tilladelse til at igangsætte projekterne i form af en anlægsbevilling. Projekterne vedrørende udarbejdelse af kapacitetsmæssige helhedsplaner for skybrudsvand samt optimering af tyverialarmservice og vægterforbrug er nærmere beskrevet i bilag 7. Bilaget danner grundlag for, at der søges om en anlægsbevilling på samlet 1,1 mio. kr. i 2018, 1,5 mio. kr. i 2019 og 1,9 mio. kr. i 2020 til de to projekter. For, at projekterne kan igangsættes nu, søges der om anlægsbevilling til de fulde projekter, selvom det kun er en del af udgifterne, der ligger i 2018. På grund af omfanget og kompleksiteten af håndtering af FB- klubhus samt bevilling til klimatilpasning og kunstgræsbaner på Jens Jessensvej, er der udarbejdet selvstændige sager, hvor der søges om anlægsbevillinger til disse to projekter. Sagerne behandles parallelt med 3. forventede regnskab i Magistraten og i Kommunalbestyrelsen.

Tabel 4: Anlægsudgifter inden for anlægsrammen

Anlægsudgifter (1.000 kr.)	Korr. budget 2018	3. FR 2018	Afvielser 2018	TB 2018	TB 2019	TB 2020	TB 2021
Magistraten	43.405	31.197	-12.208	-9.392	11.688	-1.150	-1.050
Bolig- og Ejendomsudvalget	83.121	67.472	-15.649	-12.263	10.415	0	0
Undervisningsudvalget	74.279	60.476	-13.803	-15.903	15.903	0	0
Ældre- og Omsorgsudvalget	6.877	5.381	-1.496	0	0	0	0
Kultur- og Fritidsudvalget	17.776	11.504	-6.272	-6.844	6.835	0	0
Børneudvalget	30.217	18.829	-11.388	-10.358	10.358	0	0
Socialudvalget	20.548	11.277	-9.271	-8.632	6.975	1.257	0
By- og Miljøudvalget	144.801	113.045	-31.756	-25.817	21.342	3.832	0
Korrigeret budget - eksklusiv negativ pulje	421.024	319.181	-101.843	-89.209	83.516	3.939	-1.050
Negativ anlægspulje	-96.593	0	96.593	89.209	-83.516	0	0
Korrigeret budget - inklusiv negativ pulje	324.431	319.181	-5.250				
Negativ anlægspulje efter 3. FR				-7.384	-83.516	0	0

2.2 Status på salg af ejendomme

I tilknytning til Frederiksberg Kommunes strategi for salg af ejendomme blev der i august 2016 udarbejdet en opgørelse over det forventede provenu ved salg af en række kommunale ejendomme i perioden 2016-19. I forbindelse med 3. forventede regnskab er der udarbejdet en opdateret status.

I den oprindelige plan var der i 2016-18 forudsat samlede salgsindtægter for 97,6 mio. kr. Der er på nuværende tidspunkt realiseret 33,7 mio. kr., svarende til 63,9 mio. kr. mindre end oprindeligt forudsat. Planen er siden 2016 blevet ændret, opdateret og udvidet til at indeholde årene 2019 og 2020, som følge af udskydelser af salg, ændrede salgsvurderinger, lavere indtægter ved salg og eventuelle fravalg af salg. Planen indeholder nu forventede indtægter for 112,9 for perioden 2016-2020.

Der henvises til bilag 6 for en gennemgang af de enkelte salgsprojekter.

3. Indtægter

På indtægtssiden, der dækker over skatter, tilskud og udligning, renter samt udligning af købsmoms, forventes der balance med netto merindtægter for 0,2 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Dette svarer til en afvigelse på 0,03 promille. Der henvises til bilag 4 for en mere detaljeret gennemgang af de enkelte poster.

4. Brugerfinansierede område

Der forventes ingen afvigelser på driftssiden af det brugerfinansierede område. På anlægssiden forventes der mindredgifter på 19,5 mio. kr. primært som følge af forskydninger af en række klimatilpasningsprojekter, der udføres i samarbejde med Frederiksberg Forsyning. Herudover er der mindredgifter vedrørende et projekt med indsamling af madaffald.

5. Øvrige finansielle poster

På øvrige finansielle poster, der dækker over afdrag, lånoptagelse, deponeringer samt finansforskydninger, forventes der netto mindredgifter på 50,7 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. Mindredgifterne findes primært under finansforskydninger, hvor der er en lavere forventet deponeringsforpligtelse i 2018 end forudsat i budgettet. Baggrunden er en lavere deponeringsforpligtelse vedrørende Betty Nansens Allé 51-53, Kulturskolen, samt et opsagt lejemål hvor deponeringsforpligtelsen bortfalder.

Der henvises til bilag 4 for en mere detaljeret gennemgang af de enkelte poster.

5.1 Gældsafdrag

Ved at afdrage på kommunens gæld skabes der grundlag for, at kommunen også langsigtet har en stærk økonomi. Med 3. forventede regnskab foreslås det, at der laves et ekstraordinært gældsafdrag på 82,7 mio. kr. Gældsafdraget er muliggjort af den forventede kasseopbygning i år, hvor kassen er 83,3 mio. kr. højere en budgetteret ved budgetvedtagelsen 2018. Grundet den konkrete sammensætning af kommunens gældsportefølje er det ikke hensigtsmæssigt præcist at afdrage den fulde kasseopbygning på 83,3 mio.kr. Det foreslås derfor, at to konkrete lån indfries fuldt ud, til en samlet værdi af 81,7 mio. kr. Hvis det vælges at indfri lånene nu, vil der være omkostninger på 1 mio. kr. forbundet med at komme ud af renteswaps på lånene. Dette bringer de samlede omkostninger op på 82,7 mio. kr. Renteswapsne på de to lån udløber ultimo februar 2019, og dermed bortfalder omkostningen på 1 mio.kr. også ultimo februar. Det indstilles derfor, at Magistraten skal tage stilling til, om gælden skal afdrages i 2018 eller afvente, at renteswapsne udløber ultimo februar 2019, og dermed undgå omkostninger for 1 mio. kr.

6. Opfølgning på effektiviseringer, investeringer, tekst og anlæg i budget 2018

Forvaltningen har i forbindelse med 3. forventede regnskab udarbejdet en opdateret status på tiltag i budget 2018. Der er fulgt op på både effektiviseringer, udvidelser, tekststykker og anlæg påbegyndt i 2018. Status for de enkelte delelementer fremgår af bilag 5.

Den angivne status er beskrevet og markeret med enten grøn, gul eller rød, som indikerer, hvordan udmøntningen/implementeringen forløber. Farvekoden grøn indikerer, at initiativet forløber som planlagt. Gul indikerer, at der er ændringer vedrørende tidsplanen, budgetoverholdelsen eller kvaliteten. Rød betyder, at initiativet ikke forventes at kunne implementeres/udmøntes i sin oprindelige form.

Den indmeldte status på budget 2018 er, at initiativerne forløber som planlagt, og i opfølgningen er 95 initiativer grønne, 9 er gule og 0 er røde.

Der er ni projekter, der er markeret med gult. Tre af dem er anlægsprojekter. Byrummet på Sylows Allé er blevet forsinket, og både etablering af elevator til metro ved Frederiksberg Gymnasium, samt implementering af nyt EOJ til sammenhængende digital understøttelse på sundheds- og omsorgsområdet forventes at blive dyrere en forudsat. Et tekstafsnit er gult vedrørende at stille lokaler til rådighed for Ungerådet, Handicaprådet, ungdomspartierne og frivillige organisationer forsinket, da der stadig udestår et egnet lokale. Derudover er der 4 udvidelser, hvor man har været nødsaget til at revidere tidsplanen, så projekterne rækker ind i 2019. Dette drejer sig om Styrket fundraising, Borgerforslagsordning, analyse af idrætshaller på Frederiksberg og Ny områdefornyelse – Finansens Kvarteret. Sidst er en effektivisering gul, som omhandler udbudsplanen, hvor det ikke har været muligt at hente de forudsatte effektiviseringer i 2018.

Økonomi

På baggrund af indmeldingerne til 3. forventede regnskab forventes der i 2018 et samlet kassetræk på 45,2 mio. kr., hvilket resulterer i en forventet kassebeholdning på 868,1 mio. kr. ultimo 2018 inkl. udgifter til deponering. Såfremt det ekstraordinære gældsafdrag på 82,7 mio. kr. godkendes, forventes kassen ultimo 2018 at være 785,3 mio. kr., hvilket er lig med forventningen i oprindeligt budget.

Tabel 5: Strukturel balance, resultat og kassepåvirkning

Oversigt (mio. kr.)	Opr. budget 2018	Korr. budget 2018	3. FR 2018	Afvigelse Opr. budget	Afvigelse Korr. budget	TB 2018
Indtægter i alt	-5.789,8	-5.777,8	-5.778,0	11,8	-0,2	-0,2

Driftsudgifter i alt	5.525,6	5.500,0	5.462,7	-62,9	-37,3	-22,5
Serviceudgifter	3.997,0	3.992,8	3.960,7	-36,3	-32,2	-20,6
Aktivitetsbestemt medfinansiering	426,1	426,1	433,1	7,0	7,0	7,0
Overførselsudgifter	1.102,5	1.081,0	1.068,9	-33,6	-12,1	-8,9
STRUKTUREL BALANCE	-264,2	-277,8	-315,3	-51,0	-37,5	-22,7
Anlægsudgifter inden for rammen	325,2	324,4	319,2	-6,0	-5,2	0,0
Anlægsudgifter uden for rammen	102,7	6,1	8,3	-94,3	2,3	0,0
Anlægsindtægter	-56,3	-76,5	-60,6	-4,3	15,9	18,9
Brugerfinansieret område	57,5	61,3	41,9	-15,7	-19,5	-16,2
Resultat i alt (- = overskud)	164,8	37,5	-6,5	-171,3	-44,1	-20,0
Kassebeholdning primo	913,3					
Årets resultat	164,8	37,5	-6,5	-171,3	-44,1	-20,0
Lånoptagelse	-732,1	-57,6	-57,8	674,3	-0,2	-0,2
Finansforskydninger	32,7	55,2	3,9	-28,8	-51,3	-48,3
Afdrag på lån	663,1	104,8	105,6	-557,4	0,8	0,8
Kassepåvirkning (- = kasseforbrug)	-128,5	-139,9	-45,2	83,3	94,8	67,7
Kassebeholdning ultimo	784,8	773,3	868,1			
Foreslået ekstraordinært gældsafdrag			82,7			
Kassebeholdning ultimo inkl. ekstraordinært gældsafdrag	784,8	773,3	785,3			

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Magistraten den 26. november 2018 og Kommunalbestyrelsen den 3. december 2018.
Fremlægges til orientering i fagudvalg den 26. november 2018.

Historik

Indstilling 26. november 2018, pkt. 431:

Direktionen indstiller, at Magistraten overfor Kommunalbestyrelsen anbefaler:

1. at 3. forventede regnskab 2018 tages til efterretning,

2. at følgende tillægsbevillinger godkendes for 2018 med modpost på kassen:

- Nettomindreudgifter på 20,6 mio. kr. under serviceudgifter, jf. bilag 2a og bilag 3a-j.
- Servicerameneutrale omplaceringer mellem udvalg, jf. bilag 2a og bilag 3k.
- Nettomindreudgifter på 1,9 mio. kr. under overførselsudgifter, jf. bilag 2 og bilag 3a-j.
- Nettomindreudgifter for 47,9 mio. kr. under finansielle poster, jf. bilag 4.
- Nettomindreindtægter og merudgifter for 2,7 mio. kr. under anlæg, jf. bilag 2b og 3l

3. at følgende tillægsbevillinger godkendes for budget 2019- og overslagsår, idet der flyttes midler til og fra 2018:

- Nettomerudgifter under service for 11,2 mio. kr. i 2019 med modpost på usikkerhedspuljen, samt yderligere 3,4 mio. kr. i 2020, der indarbejdes i budgetforslag 2020, jf. bilag 2a
- Merudgifter under anlæg inden for rammen for 83,5 mio. kr. i 2019 med modpost på den negative anlægspulje, samt merudgifter for 3,9 mio. kr. i 2020 og mindreudgifter for 1,1 mio. kr. i 2021, der indarbejdes i henholdsvis budgetforslag 2020 og 2021, jf. bilag 2b.
- Merindtægter under anlæg for 16,9 mio. kr. i 2019 med modpost på kassen, jf. bilag 2b
- Merudgifter til brugerfinansieret anlæg på 16,2 mio. kr. i 2019 med modpost på lån, jf. bilag 2b

4. at anlægsbevillinger for 1,1 mio. kr. i 2018, 1,5 mio. kr. i 2019 og 1,9 mio. kr. i 2020 til 2 konkrete fremrykkede anlægsprojekter godkendes, jf. bilag 7,

5. at opfølgning på initiativer i budget 2018, jf. bilag 5, tages til efterretning,

6. at orientering omkring økonomisk status på salg af ejendomme, jf. bilag 6, tages til efterretning,

7. at ekstraordinært gældsafdrag inklusiv omkostninger til indfrielse på samlet 82,7 mio. kr. godkendes, jf. afsnit 5.1 gældsafdrag. Gældsafdraget finansieres af kassen,

8. at Magistraten tager stilling, til hvorvidt det ekstraordinære gældsafdrag skal foretages,

a. i 2018, hvor omkostninger til gældindfrielsen udgør 1 mio. kr., jf. afsnit 5.1 gældsafdrag,

b. skal afvente til ultimo februar 2019, hvor omkostningerne til indfrielse for samlet 1 mio. kr. bortfalder, jf. afsnit 5.1 gældsafdrag

Bilag

Bilag 0 - Læsevejledning til 3. forventet regnskab 2018

Bilag 1a- Bevillingsoversigt

Bilag 1b - Strukturel balance, resultat og kassebeholdning

Bilag 2a - Driftsafvigelser og tillægsbevillinger fordelt på udvalg

Bilag 2b- Anlægsafvigelser fordelt på udvalg

Bilag 3a - Magistraten

Bilag 3b - Bolig - og Ejendomsudvalget

Bilag 3c - Undervisningsudvalget

Bilag 3d - Ældre - og Omsorgsudvalget

Bilag 3e - Kultur - og Fritidsudvalget

Bilag 3f - Børneudvalget

Bilag 3g - Socialudvalget

Bilag 3h - By - og Miljøudvalget

Bilag 3i - Arbejdsmarkeds - og Uddannelsesudvalget

Bilag 3j - Sundheds - og Forebyggelsesudvalget

Bilag 3k - Udgiftsneutrale omplaceringer

Bilag 31 - Fremrykninger og beskrivelser af afvigelser anlæg

Bilag 4 - Finansielle poster

Bilag 5. Opfølgning på initiativer i budget 2018

Bilag 7 - Baggrund for anlægsbevillinger

Punkt 163: Lukket

27.24.27-G01-1-18